

บทที่ 5

สรุปผลการค้นคว้าวิจัย

มีวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาโครงสร้างการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น โดยเลือกเวลาศึกษาโดยละเอียดตั้งแต่ 1954 ถึง 1969 พร้อมกับศึกษาถึงพฤติกรรมการค้าระหว่างประเทศของเฮกเซอร์-โอดีน เพื่อนำมาอธิบายโครงสร้างการค้าระหว่างประเทศไทยและญี่ปุ่น ซึ่งได้ทำการศึกษาทางคณิตศาสตร์แล้ว ว่าพฤติกรรมนี้จะสามารถอธิบายโครงสร้างการค้าระหว่าง 2 ประเทศนี้ได้อย่างไร

ประเทศไทยคิดค่าขายกับนานาประเทศ แต่ประเทศที่ไทยติดต่อกับขายอย่างใกล้ชิดที่สุด ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น เพราะประเทศไทยส่งสินค้าออกไปญี่ปุ่นและสั่งสินค้าเข้าจากญี่ปุ่นเป็นมูลค่าและสัดส่วนที่สูงที่สุด สินค้าออกสำคัญที่ไทยส่งไปขายให้ญี่ปุ่นส่วนมากเป็นสินค้าเกษตรกรรมอยู่ในหมวดอาหารและวัตถุดิบ สัดส่วนของสินค้าทั้ง 2 หมวดนี้ รวมกันไม่เคยต่ำกว่าร้อยละ 90 ของสินค้าออกที่ส่งไปญี่ปุ่นทั้งหมด ในขณะที่สินค้าที่ติดกรรมเป็นสินค้าเข้าที่สำคัญที่สุด ซึ่งไทยสั่งซื้อจากญี่ปุ่น และสัดส่วนของสินค้าที่ติดกรรมทั้งหมด (ทั้งเพื่อการอุตสาหกรรมและการบริโภค) และสินค้าประเภททุน รวมกันแล้วก็ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ของสินค้าที่สั่งเข้าจากญี่ปุ่นทั้งหมดเช่นกัน จึงกล่าวได้ว่า การค้าระหว่าง 2 ประเทศนี้ ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรกรรม และญี่ปุ่นเป็นผู้ส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม

ในข้อสมมุติตามพฤติกรรมการค้าของเฮกเซอร์-โอดีน iva ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีทุนมากเมื่อเทียบกับแรงงาน และเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่าง 2 ประเทศ และประเทศไทยเป็นประเทศเป็นประเทศที่มีแรงงานมากเมื่อเทียบกับทุน เมื่อเป็นเช่นนี้ ประเทศญี่ปุ่นจะผลิตสินค้าซึ่งไร้ทุนเข้มข้นเป็นสินค้าออก และประเทศไทยจะผลิตสินค้าซึ่งไร้แรงงานเข้มข้นเป็นสินค้าออก

จากผลการคำนวณอัตราส่วนทุน-แรงงานของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น ได้ผลว่า อัตราส่วนทุน-แรงงานของญี่ปุ่น (ค่าเฉลี่ยปี 1961-1965) เท่ากับ 218,719 บาทต่อคน และอัตราส่วนทุน-แรงงานของไทย (ค่าเฉลี่ยปี 1961-1966) มีค่าเท่ากับ 43,210 บาทต่อคน ซึ่งผลการคำนวณนี้ ก็หมายความว่า ประเทศญี่ปุ่นมีทุนสมบรูณ์กว่าประเทศไทย เพราะมีข้อสมมุติให้

อัตราส่วนทุน-แรงงานเป็นคัว indicator ของความสมบูรณ์ของปัจจัยโดยเปรียบเทียบของ ประเทศนั้น และเนื่องจากเราขาดแคลนสถิติและเครื่องมือที่เกี่ยวข้องในการคำนวณถึง จำนวน ปัจจัยที่ใช้ในการผลิตสินค้าออกและสินค้าเข้า ทำให้เราไม่สามารถคำนวณหาค่าตอมที่สมบูรณ์เกี่ยวกับ ความต้องการปัจจัยในการค้าระหว่างประเทศ ทั้ง 2 ด้ จึงได้ตั้งข้อสมมุติไว้ว่า สินค้ามี intensity of capital content ที่ลดลงตามลำดับดังนี้คือ

- (1) เครื่องมือหรือเครื่องจักรไร้ทุนเข้มข้นที่สุด
- (2) สินค้าที่ทดทกรรรมสำหรับการอุปโภคบริโภค
- (3) วัตถุดิบ
- (4) อาหารไร้ทุนเข้มข้นน้อยที่สุด หรือไร้แรงงานเข้มข้นที่สุด

จากข้อสมมุติดังกล่าว ทำให้เราสามารถสรุปคำอธิบายโครงสร้างการค้าระหว่าง ประเทศทั้ง 2 ด้ว่า ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศส่งสินค้าออกไร้ทุนเข้มข้น เพราะจากสถิติที่ศึกษา ได้ ญี่ปุ่นส่งสินค้าประเภทเครื่องมือ-เครื่องจักรมาเป็นสัดส่วนที่สูงมาก พอ ๆ กับสัดส่วนของสินค้า ทดทกรรรม ส่วนประเทศไทยเป็นประเทศส่งสินค้าออกไร้แรงงานเข้มข้น เพราะสินค้าออกของ ประเทศไทยส่วนมาก ได้แก่ สินค้าอาหารและวัตถุดิบ

ทฤษฎีเฮคเซอร์-โอดีนกล่าวไว้ว่า ประเทศที่ส่งสินค้าออกซึ่งใช้ปัจจัยการผลิตซึ่งมีอยู่ สมบูรณ์ในประเทศอย่างเข้มข้น ส่งไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าซึ่งจะใช้ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่น้อยในประเทศ ประเทศนั้นจะได้ประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศมากที่สุด

ตามข้อสมมุติที่ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีแรงงานมากเมื่อเทียบกับทุน และจากข้อ สรุปเห็นได้ว่า ลักษณะการผลิตสินค้าของไทยเป็นการผลิตซึ่งมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ เนื่องจากประเทศไทยส่งสินค้าออกไร้แรงงานเข้มข้น เพราะส่วนมากสินค้าออกได้แก่ สินค้าอาหาร และวัตถุดิบ ส่งไปแลกเปลี่ยนสินค้าประเภทเครื่องจักรและสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นสินค้าไร้ทุน เข้มข้นจากญี่ปุ่น จึงนับได้ว่า ประเทศไทยได้ประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศมากที่สุดแล้ว ถึงแม้ว่าปัญหาการขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่น ซึ่งไทยเป็นฝ่ายขาดดุลเป็นมูลค่าสูงมากจะเป็นสิ่งที่ไม่ดีนัก แต่ก็ไม่เป็นสิ่งที่เสียหาย เมื่อมองในแง่ทฤษฎีการค้า เพราะประเทศไทยกำลังอยู่ในระยะเร่งรัด พัฒนาประเทศ โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ ย่อมต้องการสินค้าประเภททุนมาใช้ในการอุตสาหกรรม

และสินค้าประเภททุนเหล่านี้ก็จำเป็นต้องสั่งมาจากต่างประเทศด้วย เพราะประเทศไทยยังไม่สามารถผลิตเองได้ ปัญหาการขาดดุลการค้าจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ควรแก้ไขโดยเพิ่มสินค้าออกให้มากขึ้น และลดสินค้าเข้าที่เพิ่มเพียงลงบ้าง เพื่อไม่ให้มูลค่าการขาดดุลการค้าเป็นมูลค่าการขาดดุลการค้าเป็นมูลค่าที่สูงมากเกินไป

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ แม้ว่าจะไม่สามารถนำไปเปรียบเทียบกับผลที่นักเศรษฐศาสตร์ทั้งหลายทำการทดสอบโครงสร้างการกระหว่างประเทศของประเทศต่าง ๆ เพราะขาดเครื่องมือ และสถิติ ซึ่งจะใช้ในการคำนวณผลในรายละเอียด แต่ผลที่ได้ ก็อาจจะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อโครงสร้างการผลิตสินค้าออกของประเทศได้ ประเทศไทยมีแรงงานมากเมื่อเทียบกับทุนตามข้อสมมุติ จึงมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการผลิตสินค้าซึ่งใช้แรงงานเข้มข้น เพื่อส่งไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าซึ่งใช้ทุนเข้มข้นจากประเทศอื่น นอกเหนือจากสินค้าเกษตรและวัตถุดิบ ซึ่งเป็นสินค้าออกสำคัญที่สุดของประเทศ ซึ่งใช้แรงงานเข้มข้นในการผลิตแล้ว ก็ควรจะผลิตสินค้าอุตสาหกรรมย่อย ๆ บางชนิด ซึ่งใช้เป็นปัจจัย (input) ของอุตสาหกรรมใหญ่ในต่างประเทศ โดยที่สินค้านั้นนั้น ใช้แรงงานเข้มข้นในการผลิต ถ้าผลิตในประเทศ ซึ่งมีแรงงานมาก ค่าจ้างแรงงานต่ำ สินค้าก็จะมีราคาถูก สามารถส่งไปขายแข่งขันกับสินค้าที่ผลิตในประเทศที่มีแรงงานน้อยได้ นอกจากนี้แล้ว สินค้าอุตสาหกรรมบางชนิดก็ต้องการแรงงานในการผลิตมากกว่าทุน เพราะต้องการสินค้าที่มีความปรกติ ประเทศไทยจึงควรพิจารณาเลือกผลิตสินค้าซึ่งใช้ปัจจัยที่มีอยู่มากในประเทศ เพื่อส่งไปขายต่างประเทศ โดยเฉพาะญี่ปุ่น จะได้ช่วยลบลบปัญหาการขาดดุลการค้าลงได้.